కథానిక

జోసీ

రచయిత: యస్. యస్. ఫాడ్కే

శీతకాలం, రావటాని కిష్టం లేనట్లుగా నెమ్మదిగా అడుగులలో అడుగులు వేసకుంటూ వస్తున్నది. జీలమ్‌నదీ జలం ఇంకా వెచ్చగా, వేగంగా ప్రవహిస్తూనే ఉన్నది. చీనార్, సఫేటా చెట్ల ఆకులు ఇంకా గలగలా రొద చేస్తూనే ఉన్నవి. చలికి తట్టుకోలేక మామూలుగా పంజాబ్ ప్రాంతాలకు వలస పోవలసిన పక్షులు ఇంకా ఇక్కడే తార్లాడుతున్నవి. చెట్లమీదినుండి, నదిలో దుబ్బుగా పెరిగిన వెదురుపొదలనుండి ఈ పక్షులు, ముఖ్యంగావాన కోయిలలు మొదలైనవి, సద్దుచేస్తున్నవి. కోకిలమ్మల మధుర గీతాలుకూడా చెదురుగా వినపడుతూనే ఉన్నాయి. శీతకాలమింకా చాల దూరాన ఉన్నట్లున్నది. కాశ్మీర్ దేశపుకొండలు, లోయలు, అప్పుడప్పుడు జడివానలలో స్నానం చేస్తున్నా తమ గ్రీష్మ లావణ్యాన్ని ఇంకా ఏమీ కోల్పోనేలేదు.

జల జల ప్రవహించే జీలమ్‌నదిలో ఒంటరిగా పడవ నడుపుకుంటూ వస్తున్న కర్షక యువతి జోసీమాత్రం తనచుట్టూ విస్తరించున్న ప్రకృతి శోభను గుర్తించినట్లులేదు. పడవ సాగుతూ ఉన్నది; కాని ఇంటికి పోవాలనే తొందర ఆమె కున్నట్లులేదు. తాను ఇంటికిపోగానే, తన ముగ్గురు పిలలు సగం నిండిన కడుపులతో, చిరిగినబట్టలతో తన చేతులలోకి పరిగెత్తుకువస్తారనీ, వారిస్పర్శ, వారి వాక్కులు తన నిస్సహాయత్వాన్ని, తన బీదరికపు వేదనను మరింత రగుల్చుతాయనీ ఆమెకు తెలుసు.

ఆమె తన వివాహజీవితంలో చాల కొద్ది సుఖాన్ని రుచిచూసింది. రెండు నెలల క్రిందట ఆమె భర్త ఎవ్వరితో చెప్పకుండా ఎక్కడికో వెళ్లిపోయాడు అది ఆమె కష్టాలకన్నిటికీ మకుటం. అతడెక్కడికి వెళ్లినదీ ఊళ్ళో ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. చివర కాతడు తన్ను పరిత్యజించాడనే నిర్ధారణకు వచ్చినది. కాని ఆమె ధైర్యంగా తన్నూ, తన బిడ్డల్నీ పోషించుకునే ప్రయత్నాలు చేయసాగింది. అదృష్టవశాత్తు ఆమెకు తనదని చెప్పుకోగలిగిన భూమి కొంచెం ఉన్నది. దానిలో ఆమె కష్టపడి పనిచేయసాగింది. ఉదయాన తన చిన్న పడవలో ఆమె కాయలు, కూరలు వేసుకుని, నదిలో శ్రీనగరానికి వెళ్లి, అక్కడిసంతలో వాటి నమ్మి సాయంకాలానికి ఇంటికి వచ్చేది. ఈ విధంగా రెండునెలలు శుభ్రంగానే గడిచినవి. కాని త్వరలో శీతకాలం వస్తుందని, దానిరాకతో తన దైనిక సంపాదన ఆఖరవుతుందనీ ఆమె ఎరుగును. ఈ ఆలోచనతో ఆమె మనసు బరువెక్కింది. ఆమె తనచుట్టూ దిగ్భ్రమ గొలిపే సౌందర్యాన్ని పరికించడంలేదు. రంగు రంగుల పక్షుల్ని చూస్తుంటే, అవన్నీ అల్లా తమతమ గూళ్లని అంటిపెట్టుకుని ఉంటుంటే తన భర్త రసూలాఇంటిని ఎల్లా వదలవెళ్లగలిగాడా అనే తలపు ఆమెను బాధిస్తున్నది.

ఈ ఆలోచనలో మునిగి జోసీ తాను గ్రామపు రేవును దాటివచ్చానన్న సంగతినే గుర్తించలేదు.

పడవని బలహీనంగా, యంత్రంవలె నడుపుతూ పోతున్నది. ఇంతలో జోసీ! జోసీ! అని కేకలామెను మేల్కొల్పినవి. వెనక్కి చూసింది. పొరుగింటి వృద్ధస్త్రీ ఫత్మా రేవువద్ద నుంచుని ఆమెనుపిలుస్తూ, చేతులూపుతున్నది. జోసీ ఎడమకు తిరిగి, గబగబ పడవను ఒడ్డుకు చేర్చినది.

"జోసీ! ఇవ్వాళ ఇంత ఆలస్యం చేశావేమి? పాపం నీకోసం అతగాడు వచ్చి ఎంతసేపటినుంచీ చూస్తున్నాడో!"

"అతగాడా? ఎవరు?" అన్నది జోసీ తెడును పడవలో పెడుతూ.

"ఇంకెవరూ? నీ దేశ ద్రిమ్మరి భర్తే? అల్లా వాడి నింకా ఎందుకు శిక్షించటంలేదో? అతడి నేంచేసినా పాపంలేదు. అబ్బ! ఇంత సోమరిపోతు మనిషి నెక్కడా చూడలేదు నేను." అన్నది ఫత్మా చేతులు గుంజుకుంటూ.

ఈలోగా జోసీ ఒడ్డుకెక్కి, ముసలి ఆమె దగ్గరకువచ్చి, ముక్కుమీద వ్రేలితో "తప్పు! తప్పు! అల్లా తిట్టగూడదు. అతడు సోమరిపోతు అయితే నేమి? ఏమైనా నా భర్తే గదా! ఎల్లాగో నన్నూ బిడ్డల్నీ గుర్తుంచుకుని వచ్చాడు. అతడి నేమీ అనగూడదు. రా! రా!"

ఫత్మాకోసం ఆగకుండా ఆమె ఒక్క ఉదుటున పరిగెత్తినది. రసూలా వచ్చినాడని ఆమెకు సంతోషం పరివళ్లుగా వచ్చినది. రెండు నెలలనుండీ తాను రసూలా లేనందువల్ల ఎంత కష్టపడిందో అదంతా ఆమెకిప్పుడు జ్ఞప్తిరాలేదు.

ఆమెను చూచి ఆమెపిల్లలు గుడిసెలో నుండి గంతులువేస్తూ దగ్గరికి వచ్చారు. వాళ్లు ఏవో బిళ్లలూ, మిఠాయి చప్పరిస్తున్నారు. క్రొత్త చొక్కాలూ లాగులూ తొడుక్కున్నారు. "అమ్మా! అమ్మా! నాన్న ఏం తెచ్చాడో చూడవే!" అని వారు ఆమె చుట్టూ మూగారు.

భర్త వచ్చాడనే సంతోషమే ఆమెకు పట్టరానిదిగా వున్నది. పిల్లలుకూడా, మామూలు ఏడ్పుమొహాలతో కాక, తింటూ, గంతులువేస్తూ ఆనందంగా ఉండటం చూడటంతో ఆమెకు కన్నీళ్లు పొర్లుకుని వచ్చినవి. రసూలా నింతవరకూ లోలోపల దూషించినందుకూ చింతిస్తూ, ఇక ఎప్పుడు అతని ప్రేమను శంకించగూడదని ఆమె అనుకున్నది.

"జోసీ! నేనువచ్చాను." అని రసూలా తాగుతున్న హుక్కా పక్కన పెడుతూ అన్నాడు. "నేను మళ్లీ రానని అనుకొంటున్నావట్లుంది."

జోసి అతనివద్దకు వెళ్లి ప్రక్కన కూర్చున్నది. "రసూలా! నువ్వురావడం చాల బాగున్నది. నాకు చాల సంతోషంగాఉన్నది." అని మాత్రమే ఆమె అనగలిగినది. దుఃఖం గొంతుకలో అడ్డురావడంచేత ఆమెకు మాటరాలేదు. ఆమె మరి ఏమీ అడగలేదు. భర్తమాటలు వినడంతో ఆమెకు తృప్తిగలిగినది.

రసూలా ఎక్కడో బాగా ధనంసంపాదించాడు. "జోసీ! నేను ఇప్పుడు గొప్ప ధనవంతుడిని." అని అతడు పదే పదే అంటున్నాడు. కాని ఆడబ్బు ఎల్లావచ్చిందో ముందు ఎక్కడనుంచి వస్తుందో మాత్రము అతడు చెప్పలేదు. ఆమెకూడా తెలుసుకుందామని లేదు.

కొంతసేపయాక ఆమెలేచి పొయ్యిలో నిప్పువేసి టీ కాచసాగింది, "ఉప్పులేకుండా రెండు నెలలనుండీ గడుపుతున్నాము. పాకిస్థాన్ వాళ్లు, ఉప్పు, గోధుమలు యింకా అనేక వస్తువుల్ని రాకుండా చేస్తున్నదని అందరూ అంటున్నారు. రసూలా! ఇది నీకు తెలుసా? టీలో ఉప్పు లేకుండానే ఇంతకాలనూ తాగుతున్నాము."

"నాకు తెలుసు. నాకు తెలియకపోవటమేమిటి?" అన్నాడు రసూలా, జేబులో నుండి ఒక పెద్ద పొట్లంతీస్తూ. "ఇదేమిటో తెలుసా? ఉప్పు. నే నిల్లాంటివి డజన్ల కొద్ది తెచ్చాను. ఉప్పు, బట్టలు, సిల్కు, ఇంకా ఎన్నో తెచ్చాను. మనం చాల ధనవంతులంకదూ!"

"అయితే కొంచెం ఉప్పు మన ఇరుగుపొరుగు వాళ్ల కివ్వనా? చాలా సంతోషిస్తారు అంతా" అని జోసీ అడిగినది.

"ఓ నీఇష్టం. కాస్త, ఉప్పుతోనే వాళ్లు సంతోషపడేటట్లయితే దానికి మన అభ్యంతరమేముంది?"

ఒక అరడజను ఉప్పు పొట్లాలు తీసుకుని జోని బయటకు పరుగెత్తి ఫత్మా మొదలైన పొరుగువాళ్లందర్నీ పిలిచింది.

"ఇంత ఉప్పు ఎక్కడిదీ? నీభర్త పాకిస్థాన్‌కు వెళ్లాడా?" అని అందరూ ఆమె నడిగారు. కాని ఆమెకు మాత్రం ఏం తెలుసూ, ఇదంతా యెక్కడిదో. ఆ క్షణంలో ఆమెకు అంతా స్వర్గతుల్యంగా వున్నది. ఆమె కది చాలును.

ఆ రాత్రి ఆమె స్వర్గం విశాలమూ, సంపూర్ణమూ అయినది. రసూలా మర్నాటిఉదయం తాను రెండు రోజులకంటే యెక్కువ ఇంటివద్ద ఉండటానికి వీల్లేదనీ, సోమవారం వెళ్లిపోవాలనీ చెప్పినప్పుడూ ఆమెకు ఏమీ కష్టమనిపించలేదు.

"ఎక్కడికి వెడతావు" అని అడుగుదామనుకున్నది. కాని అడగలేదు. రసూలాయే చెపుతాడనుకున్నది. చెప్పక పోయినా, ఆమెకు నష్టమేమున్నది?

"నాకు చాల ముఖ్యమైన పని ఉన్నది జోసీ! ఈ రోజంతా నేను ఆ పనిలోనే వెళ్లవలసి ఉంటుంది." అని రసూలా చెప్పాడు.

"రాత్రికి తిరిగి వస్తావు కదూ!

"తప్పకుండా వస్తాను" అని నవ్వి వెళ్లాడు రసూలా.

రసూలా లేకుండా రోజంతా గడపటం కష్టమనిపించింది, జోసీకి. గంటలు నెమ్మదిగా, విసుగ్గా, గడుస్తున్నవి. సాయంకాలమయ్యేటప్పటికి ఆమెకు కొంత తేలికఅయినది. దుకాణంలో అవియివీ కొనడానికి, క్రొత్త మాంసం కొనడానికి ఆమె బయలుదేరింది. రాత్రికి రసూలాకు మంచిభోజనం తయారు చెయ్యవలెనని అమె అనుకున్నది. మాంసపు కొట్టుకు వెళ్ళి, ఉన్న అన్నిటిలోకి మంచి మాంసమునిమ్మని కొట్టు వజీరు నడిగింది జోని. వజీరు జోసీవంకచూసి నవ్వి, "ఉన్నట్టుండి ధనవంతులయినట్టున్నారు మీరు" అని ఏదో జోసీకర్థం కాని అర్థంతో కూడిన నవ్వు నవ్వాడు వజీరు.

"లేదు బాబాయ్! మరీ అంత ధనవంతులం కాలేదులే. రసూలా కొద్దిగా డబ్బు తెచ్చాడు. అతనికి మంచి భోజనం తయారుచెయ్యవలెనని అనుకుంటున్నాను."

"రసూలాకు ఆ డబ్బెక్కడిదో ఎరుగుదువా?" అన్నాడు వజీరు, కనుబొమలు చిట్లిస్తూ.

"ఎందుకు బాబాయ్ నా కదంతా?" అన్నది జోసీ.

"కాదు నువ్వు తెలుసుకోవాలి. న్యాయమైన డబ్బునుగూర్చి తెలుసుకోనక్కరలేదు. కాని అన్యాయార్జితమునుగూర్చి తెలుసుకోవాలి." అన్నాడు.

"అన్యాయార్జితమా?"

"అన్యాయం, చాల ఘోరమైన అన్యాయం. రసూలా ఈవేళ మధ్యాహ్నం నా దగ్గరకువచ్చి చెప్పాడు. నా ముగ్గురు కొడుకుల్నీ తనతో పంపిస్తే నాకు చాల డబ్బిస్తా నన్నాడు. సైనికుల్ని రిక్రూట్ చేయడాని కత డిక్కడకు వచ్చాడు."

"దేనికి? ఎవరికోసం?"

"లోపలికిరా అమ్మా! నాకు తెలిసినదంతా నీతో చెప్పాలి" అని ఆమెచేయిపట్టుకుని అతడు లోనికి తీసుకువెళ్లాడు.

ఏమి చెపుతాడోనని ఆమె తెల్లబోతూ లోనికి వెళ్ళింది.

* * *

వజీరు దుకాణంనుండి ఈవలకు వచ్చేసరికి జోసీహృదయం దుఃఖతప్తమై ఉన్నది. వజీరు చెప్పింది తాను నమ్మలేకపోయినా, అది నిజమేనని ఆమె గ్రహించి ది. ఆగ్రహింపుతో రసూలా వచ్చాడన్న సంతోషమూ మెకు లేకుండాపోయినది. డబ్బుకోసం తనభర్త ద్రోహం చేస్తున్నాడా? ద్రోహం చేస్తుంటే తాను కళ్లప్పగించి ఊరుకోగలదా? మసీదువద్దజరిగిన సమాజ సందర్భంలో కాశ్మీర్ నాయకుడు షేక్ అబ్దుల్లా ప్రజలను యుద్ధానికి తయారుకమ్మనీ, కాశ్మీర్‌ను సంరక్షింప వలసినదనీ ఉద్బోధించడం ఆమె విన్నది. మాతృదేశమునకు తనభర్త ద్రోహం చేస్తుంటే తాను చూస్తూ ఊరుకోగలదా? అతని ద్రోహాన్ని తానేదో పన్నాగంపన్ని అరికట్టాలి.

రసూలా రాత్రి ఇంటికి వచ్చేసరికి, అతడు బాగా తాగిఉన్నాడు. కానిజోసీ ప్రేమగా మాట్లాడింది అతనితో. అతనికి చాలమంచి పదార్థాలతో భోజనం పెట్టింది. "జోసీ! నేను సోమవారం ప్రొద్దున వెళ్లి పోతున్నాను. నాతో కొందరు స్నేహితులుకూడా వస్తారు. ముజఫరాబాద్‌నుండి మాకోసమొక బస్సు వస్తుంది." అని అతడన్నాడు.

ముజఫరాబాదు! వజీర్ బాబాయి చెప్పినది నిజమే నన్నమాట! కాని అమె అతనికేసిచూసి చిరునవ్వునవ్వి, "రేపు ఉంటావుకదూ నువ్వు" అని అడిగింది.

"అవును, జోసీ; నాకు రేపు రాత్రికూడా మంచి భోజనం పెడతావుకదూ;"

"తప్పకుండా! కాని రసూలా, నేనొక కోరిక కోరుతున్నాను. తీర్చవూ? మనం వెన్నెల రాత్రుల్లో పడవషికార్లు వెళ్లి ఎన్నో యుగాలయింది. రేపు వెళదామా? నువ్వునన్ను ప్రేమిస్తున్నావు కదూ!"

"ఎంతో ప్రేమిస్తున్నాను. రేపు తప్పకుండా వెళదాము." అంటూ అతడామె బుగ్గను నిమిరాడు.

"ఎంత మంచివాడివి రసూలా!" అని జోని అతడిని ముద్దు పెట్టుకుంది.

* * *

బుధవారంనాడు గ్రామమంతా భయోత్పాతంలో ముంచిన ఒక పిడుగువంటి వార్త వచ్చినది. కాశ్మీర్ వాయవ్య సరిహద్దున ఉన్న ముజఫరాబాదును పాకిస్థాన్ వైపునుండివచ్చిన దుండగీండ్రు ముట్టడించి ఆక్రమించారని వార్త వచ్చినది. ముజఫరాబాదు పౌరులు. స్త్రీ పురుషులంతా, ప్రాణాల రచేతపట్టుకుని ఊరి పట్టణం వైపుకు పరుగెత్తుకు వస్తున్నారు. ముజఫరాబాదులోని కాశ్మీరు సంస్థానసైన్యాలు శత్రువులో కలిశారు. కాశ్మీరీలు అనేకులు డబ్బుకోసం దుండగీండ్రతో చేరిపోయారు.

"రసూలావచ్చి ఈ వూళ్లోవాళ్లని ముజఫరాబాదు తీసకువెళ్లిన సంగతి నీకు తెలియదా?" అని ప్రజలు ఒకరితో ఒకరు అనకుంటున్నారు. అందరూ ఇదేమాట. దుండగీండ్రువస్తే, గ్రామాన్ని ముట్టడిస్తారు. ఇళ్లు తగలబెడతారు. ఆస్తులు దోచుకుంటారు. స్త్రీలను భంగపరుస్తారు. గ్రామంలో కల్లోలం పుట్టింది. ప్రజలు పారిపోదామనుకుంటున్నారు. ప్రతివారి ముఖంమీద భయం, ఆందోళన ప్రతిబింబిస్తున్నవి.

కాని గ్రామంలో ఒక్క ముఖం మీద మాత్రం వింతనవ్వు తాండవిస్తున్నవి. ఆమెకూ భయంగానే ఉన్నది. కాని తాను కాశ్మీర్ దేశపు పుత్రిక అయినందుకు తనకు చేతనైన విధంగా తాను స్వాతంత్ర్యరక్షణకు దోహదం చేశాననే ఆనందం ఆమెలో ఉబుకుతున్నది.

వెన్నెలరాత్రిలో జోని, రసూలాలు పడవ షికారుకు వెళ్లినప్పుడు జోని తన భర్తకు విషపూరితమైన మిఠాయిని పెట్టింది. అతడు విగతజీవుడు కాగానే చీలంనదిలోనికి త్రోసివేసింది అర్థరాత్రివేళ ఇంటికివచ్చి, అతని పెట్టను తెరచి, అందులోని నోట్లకట్టలను తీసినేలలో పాతిపెట్టింది. సోమవారం ఉదయం ఆమె ఇంటికి ఇరవై ఇద్దరు మనుషులు వచ్చి, రసూలా ఎక్కడనిఅడిగారు తనతో ముజఫరాబాదువస్తే ఒక్కొక్కరికి 50 రూపాయలిస్తానని రసూలా వారికి ఆశగొలిపాడు. "ఏమో! నాకు తెలియదు. నన్ను మళ్లీ విడిచిపోయాడల్లేవున్నది" అంటూ జోసీ ఏడ్వటం మొదలెట్టినది. ఆ వచ్చినవాళ్ళు తిరిగి పోయారు. వారికోసంవచ్చిన బస్సు ఖాళీగా ముజఫరాబాదుకు తిరిగి పోయింది. తన మాతృదేశమునకుజోసీ నిశ్శబ్దంగా ఒక త్యాగం చేసినది.

ఆమె ఇప్పుడు వితంతువు. నిస్సహాయురాలు. కాని అయితేనేమి? తన భర్త దేశద్రోహం చేయకుండా, అపినాననిఆమె హృదయంలో ఒక గొప్ప తృప్తిగలిగింది. ఊరు ఊరంతా వీధుల్లో భయభ్రాంతులై నిలబడి ముజఫరాబాదు పతనం దానివలన రాబోయేకష్ట పరంపరలను గూర్చి మాట్లాడుకుంటుంటే, నిరాడంబరమైన కర్షక యువతి జోసీమాత్రం తన గుడిసెవద్ద కూర్చొని, ఒక దేశద్రోహిని చంపివేశాననీ, ఇరవై ఇద్దరు మనుష్యులు దేశద్రోహం చేయకుండా ఆటంకపరిచాననీ కాశ్మీర్ స్వాతంత్ర్య రక్షణలో తన పాత్ర తాను నిర్వహించ గలిగాననీ గర్వోన్నతమైన మనస్సుతో ఆలోచిస్తూఉన్నది.

(కాపీరైటు)

కాశ్మీర్
అన్నిదగ్గులకు అమోఘమైనది
గిరిజా & కో., రాజమండ్రి